

Anteckningar

Pensionärsrådet

Tid: 2025-02-20, kl. 09.00–12.00

Plats: Omsorgsförvaltningen, Markusgatan 25

Närvarande:

- Blerta Krenzi (S)**, ordförande
- Patrik Sundin (S)**
- Mikael Westberg (S)** från kl. 11.00
- Anton Sundin (S)**
- Kurt Kvarnström (S)**
- Marianne Hirsch (SKPF)**
- Margaretha Forsman (PRO Folkärna-Krylbo)**
- Lea Vulli (PRO Avesta finska)**
- Rolf Thörn (PRO Grytnäs)**
- Håkan Bengtsson (PRO By-Horndal)**
- Lars Ahlm (PRO Avesta)**
- Marianne Eriksson (SPF)**
- Elisabeth Palmkvist (RPG)**
- Linda Abrahamsson**, sekreterare
- Patrik Håll**, Teknisk service/produktion
- Christine Jirving**, resultatenhetschef fritid, kultur och måltid
- Angelica Ström**, enhetschef måltider
- Elvira Sverkersson**, resultatenhetschef vård- och omsorg
- Emelie Ahlm**, enhetschef Krylbo hemtjänst

Ärenden:

1. Föregående anteckningar

Föregående anteckningar läggs till handlingarna.

2. Kommunens arbete för att förhindra halkolyckor

Patrik Håll från produktion på Teknisk service berättar om vinterväghållningen. Kommunen har tre egna enheter som kör snö- och halkbekämpning samt 30 entreprenörer. Det finns två sorters utkallningar – prioriterat larm – där åtgärder utförs vid alla bostäder åt Gamla Byn, prioriterade gator, samt gång- och cykelbanor. Alla medborgare ska ha max 500 meter till en prioriterad gata.

Utkallningar med lägre prioritet är lokalgator i villaområden.

Patrik berättar att väderväxlingar är allt vanligare nu för tiden, vilket innebär mer arbete och mer sandning än någonsin. Förra årets sandning slog rekord och även saltning har blivit allt vanligare. Teknisk service prioriterar att salta på nätterna för att få säkra vägar till morgontrafiken. Orsaken till ökade utmaningar i vinterväghållningen är frekventare temperaturväxlingar.

På produktion finns det alltid någon i beredskap, även under helger. Denne bevakar väderprognoser och håller koll på läget på vägarna. Enheten ser ett behov av att framöver ha två beredskapslager, ett på varsin sida om älven. De ser också över möjligheten att hitta ett bättre snölager dit bortplogad snö ska forslas. Numera finns det åtta sandhus i kommunen.

Ärenden till teknisk service kommer in via servicecenter eller verktyget Infracontrol som är ett felanmälningssystem som medborgare själva kan använda. Patrik tipsar om att hålla koll på *Snödagboken* som finns på hemsidan.

Rådet frågar hur kommunen ställer sig till att dela ut gratis broddar till medborgare. Blerla lyfter att detta varit uppe i ett medborgarförslag för ett antal år sedan, men att förslaget avstyrktes. Att använda broddar förblir ett personligt ansvar. Gamla Byn informerar om att de delar ut gratis broddar i Bobutiken i centrum till alla sina hyresgäster.

3. Information om nya köket på Skogsglätan

Angelica Ström och Christine Jirving från kostenheten berättar att det nya köket invigdes för några veckor sedan. Det gamla köket från 80-talet var väldigt eftersatt och hade gamla maskiner. Det har funnits planer på att rusta köket i nästan 10 år, men bland annat pandemin har satt stopp för arbetet. Nu har allt, från golv till tak, rivits ut och nya ytskikt, ny ventilation och ny utrustning har satts in. Kostnaden hamnade på 25 miljoner. Köket har nu både högre kapacitet och högre kvalitet. Kapaciteten är så stor att produktionen kan fördubblas vid kris. I köket finns ett särskilt rum där specialkost tillagas för att maten inte ska kontamineras. Köket är handikappanpassat, har ett genomtänkt flöde och främjar bättre arbetssätt.

Avtalet med matlådor från Kalmar har sagts upp och i stället lagas maten på plats. Varje dag tillagas 125 portioner till lunch och ytterligare 125 till middag, samt matlådor till 150 pensionärer och matgäster. Totalt blir det ca 1 000 matlådor i veckan. Matlådorna har en förlängd hållbarhet och levereras tre gånger i veckan. All mat lagas från grunden och mycket är lokalproducerat. 99 % av alla animalier är svenska och 70 % av alla råvaror totalt. Alla recept är näringsberäknade och märks med etiketter och innehållsförteckning.

Efter önskemål från pensionärsrådet ska man se över om de kan komma på ett studiebesök längre fram och få provsmaka maten.

4. Omsorgsförvaltningen informerar

Digitala inköp inom hemtjänsten

Emelie Ahlm, enhetschef inom äldreomsorgen, informerar om att hemtjänsten i Krylbo har ett pilotprojekt där ett antal boende just nu får prova på att göra matinköp online via en läsplatta.

I de flesta fall kommer hemtjänsten hem till de boende och hjälper till med inköpen via läsplattan, men vissa brukare beställer själva via egen telefon och får varorna hemlevererade.

De boende får handla en gång i veckan. Hemtjänsten hämtar beställningen i butiken och levererar den hem till brukaren. Just nu är det bara Ica Kvantum som erbjuder onlinehandel i Avesta kommun, men Ica i Horndal kommer att ansluta framöver.

När man har utvärderat projektet har det visat sig att många brukare är positiva till inköp via nätet. Några av fördelarna är att de boende får möjlighet att själva välja vad de vill ha, de får själva hantera sina pengar och risken för felköp minskar. Det är även bättre priser, enkelt att prova nya varor och ett större utbud. Nackdelar är att den digitala omställningen är svår för vissa och att det är krångligt med inloggning med användarkonto. Just nu måste lösenordet hämtas fysiskt på Ica. För tillfället har Ica även en packavgift på 79 kr och vid köp via faktura tillkommer en fakturaavgift på ca 50 kr. Personalen brukar rekommendera att man betalar med kort, som är avgiftsfritt.

Kompetenshöjande åtgärder för personal inom äldreomsorgen

Just nu pågår ett stort arbete med att ge nyanställd omsorgspersonal en fördjupad introduktion när de kommer till en ny arbetsplats. Det som är nytt i och med detta är att den praktiska introduktionen kombineras med en teoretisk del bestående av digitala utbildningar. Utbildningen är indelad i olika kapitel med olika tester som görs tillsammans med handledaren. Vissa anställda fick prova på detta under sommaren 2024.

Elvira Sverkersson berättar att det även finns ett dagsfärdigt dokument – *Kompetensutvecklingsplan för den kommunala hälso- och sjukvården 2025*. Planen berör undersköterskor och enhetschefer. Totalt ingår 27 utbildningar i kompetensutvecklingsplanen, utspridda under fyra år. Vissa görs varje år medan andra görs en gång under den här fyraårsperioden. Vissa utbildningar är digitala och tar 2–3 timmar att genomföra, medan andra görs på plats under 1–2 heldagar.

Specialistundersköterskor ska bli en egen arbetsgrupp och finnas på alla boenden. De har ett särskilt uppdrag kopplat till kost och nutrition. Kommunen ges bättre förutsättningar när det finns egna undersköterskor internt. Just nu finns sex utbildade specialistundersköterskor och 33 sjuksköterskor anställda.

Fast omsorgskontakt inom hemtjänsten

Alla som har beviljats hemtjänst har rätt till en fast omsorgskontakt, om det inte är uppenbart att man inte behöver det. I dagsläget erbjuds alla som har någon form av insats varje vecka. Om man exempelvis bara har matdistribution eller ett trygghetslarm så är det dock inte självklart att man erbjuds omsorgskontakt.

Den fasta omsorgskontakten kan bland annat hjälpa till med beställningar, kontakt med anhöriga eller handläggare, hjälpa till om man vill framföra förändringar i sin hemtjänst, eller helt enkelt finnas där som sällskap. I snitt har varje brukare 20 minuter i veckan tillsammans med sin fasta omsorgskontakt.

Det finns en rutin riktad till de fasta omsorgskontakterna där det framgår vad man behöver göra och tänka på i sitt uppdrag. Man är i regel två undersköterskor som delar på uppdraget.

Försäkringsskydd för boende på särskilda boenden

Det är i nuläget inte tydligt reglerat vilka försäkringar boende på säbo i kommunen behöver ha. Just nu finns bara ansvarsförsäkring och patientförsäkring, men inte olycksfallsförsäkring och hemförsäkring. Det är därför viktigt att skaffa dessa två på egen hand. Mer information om detta finns på kommunens hemsida, och alla boende blir informerade när de flyttar in på säbo.

Från och med i år finns ett bättre tillbudsrapporteringsystem där alla tillbud och avvikelser rapporteras, även sådana som inte leder till sjukhusbesök. Alla fall utreds i olika team för att utvärdera och förebygga. I och med det nya systemet finns inga jämförelsetal bakåt i tiden och inte heller mellan andra kommuner, men Elvira ser införandet som ett viktigt steg framåt.

Nedläggning av demensavdelning på Baldersgården

Pensionärsrådet vill veta mer om vart de boende har flyttats efter omorganisationen. Elvira berättar att man har pratat med alla boende på Sagalunden och Idalunden om de vill bo kvar, och ingen önskar att flytta. Avdelningarna kommer att öppnas upp så att det blir en samlad avdelning där de boende fortfarande har kvar sina rum, kök och allmänna ytor men med större rörelsefrihet inom den nya, större lokalen. I fortsättningen blir det ingen demensavdelning, utan en äldreboendeavdelning.

5. Finansiering och kontroller av Sis- och HVB-hem

Patrik Sundin adresserar rådets oro över att mycket pengar går till den här typen av verksamhet, pengar som i stället skulle kunna gå till äldreomsorgen. Patrik informerar om att det i nuläget endast finns 2–3 personer på HVB-hem i Avesta. Oavsett vilken boendeform som erbjuds utförs tjänsterna på samma sätt. Frågan om brottslighet på hemmen är inte ett lokalt problem, utan ett nationellt. Dalarnas kommuner ser över om man kan samverka inom detta. Kommunen trycker på för att öka transparensen och informationsflödet, samt komma bort från sekretessen. Man gör även skärpta kontroller vid nyetableringar.

6. Information från Avesta kommuns verksamheter

Kommunstyrelsen

- Blerta Krenzi inleder med att prata om masskjutningen i Örebro den 4 februari som även har påverkat oss i Avesta och lett till mycket oro bland invånarna. Även vi måste förbereda oss inför kris och våldsdåd. Personalen på skolorna genomgår utbildningar i pågående våld och gör övningar kopplat till detta. De kommer även att jobba vidare med en app på mobilerna som varnar när något liknande inträffar. Kommunen höll en tyst minut den 11 februari för att hedra offren. Det var många som samlades, både från kommunala verksamheter och skolor, men även blåljuspersonal och andra medborgare.
- Blerta går igenom bokslutet för 2024 som visar på ett blygsamt resultat på +1,1 miljoner. Det är dock ett glädjande besked då prognosen låg på minus. Plusresultatet beror främst på markförsäljning. Vi når fortfarande inte upp till uppsatta mål och alla styrelser går minus. Kommunstyrelsen har också ett underskott, vilket var längesen sist. Det krävs fortfarande mycket för att få en ekonomi i balans.
- Kommunen jobbar hårt för att få nya etableringar. Förra veckan skrevs ett markanvisningsavtal på två år med Scania som planerar att etablera sig i det nya området längs Lerbäcksleden. Avtalet är inte juridiskt bindande och Scania har två år på sig att bestämma sig om en eventuell etablering. I dagsläget är det oklart hur många

arbetstillfällen det skulle ge. För att möta upp den ökade efterfrågan kommer kommunen inom kort att starta en vuxenutbildning för tungmekaniker. Man ser en brist på denna kompetens i närområdet.

- Blerta har påbörjat sina 100 företagsbesök på 100 dagar i syfte att förbättra det låga företagsklimatet. Företagarna är försiktigt positiva inför framtiden.
- Uppdatering om broarna i kommunen.
 - Koppardalsbron ska lyfts bort och renoveras för 5 miljoner. Detta ska ske under vecka 19 och arbetet beräknas vara klart under vecka 32. Efter renoveringen förväntas bron ha en livslängd på 40 år.
 - Kyrkbron ser ut att må bättre än vad man tidigare befarat. Allt ovan vatten har en längre livslängd än vad som först var beräknat. Man har dock inte kunnat dyka och kontrollera brofästena på grund av höga vattennivåer. Arbetet kan förhoppningsvis göras under våren eller sommaren.
 - Brogårdsbron byggdes år 1873 och är idag i så dåligt skick att den inte kommer att kunna öppnas igen, inte ens för gång- och cykeltrafik. I januari kom en rapport som visade på 50 akuta skador på bron, vilket gör renoveringsarbetet för kostsamt och omfattande. Det beräknas kosta 20–30 miljoner bara att riva bron, och kostnaden kan inte räknas som investering, utan går som drift. Innan arbetet med att återuppbygga bron kan inledas måste domar och tillstånd vara på plats, vilket kan dra ut på tiden. Prognosen för byggnationen är mellan 5–10 år.

Bildningsstyrelsen

- Mikael Westberg inleder med att prata om förskolan. Prognosen är fortfarande att det föds färre barn i kommunen – 166 stycken föregående år. I januari i år föddes dock 14 barn, vilket är en fördubbling mot förra året. Flertalet förskolemoduler har nu tagits bort.
- Grundskola. I enlighet med vallöftet pågår ett arbete för att rusta upp skolgårdar runt om i kommunen. Åvestadalskolan ska exempelvis få en helt ny skolgård när tjälen går ur marken. Markusskolan etapp 3 verkställs under sommaren. Tvålärareskapet i kommunen byggs ut. Initiativet har fått väntad effekt och gett högre skolresultat. Just nu praktiseras tvålärareskapet i lågstadiet, men man ser över möjligheten att införa det även i mellanstadiet.
- Gymnasiet. Kommunen har nyligen ingått ett samverkansavtal med Norberg och Fagersta där utbud, kvalitet och dimensionering förbättras. Det finns ett gott samarbete med näringslivet. Just nu är 150 företag kopplade till gymnasiet. Som tidigare nämndes kommer en tungmekanikerutbildning starta till hösten och framöver kan det även bli en inriktning på fordonsprogrammet.
- Avesta rekryterade nyligen en ny kulturchef, Kajsa Hartig, som börjar 2 mars.
- Sandvika camping i Horndal kommer att bedrivas som vanligt under 2025. Men då ingen ny entreprenad finns på plats kommer kommunen att driva den i egen regi. Det är dock tre intressenter som har hört av sig.
- Det ekonomiska läget är tufft för bildningsstyrelsen som har ett resultat på -18 miljoner. Man har 35 miljoner i ökade kostnader.

Omsorgsstyrelsen

- Det har kommit en ny socialtjänstlag som är väldigt omställande. Den är mer evidensbaserad och förstärker socialsekreterarsidan.

- Avesta kommun klättrar kraftigt i hemtjänstindex, från plats 214 till 119. Detta har man åstadkommit med tidigare insatser och genom att arbeta mer främjande och förebyggande.
- Omsorgsstyrelsen går -28 miljoner vilket är en förbättring jämfört med prognosen på -36 miljoner. En del sena stadsbidrag och semesterskulden gjorde att resultatet blev bättre än väntat. En utredning pågår för att se över de stora personalkostnaderna, schemalaggningsen och komma med förslag på förändringar. Det ska vara klart 17 juni.
- Föreningsbidraget för 2025 är fastställda för pensionärsföreningarna. Patrik går igenom vilka föreningar som får bidrag och vilka summor.

Västmanland-Dalarna Miljö- och byggnadsnämnd

- V-dala jobbar med att förbättra bemötandet och stödet gentemot medborgare. Alla anställda har utbildats inom MI, serviceinriktad handläggning. Tiderna på plats i Fagersta kommer att utökas.

Gamla Byn AB/Avesta Industristad AB

- På senare tid har det genomförts sju större bygg- och renoveringsprojekt:
 - Gamla Byn har byggt lokaler för vård- och omsorgsprogrammet, utfört byggprojekt på förskolan Leka lära, byggt om Skogsgläntans kök och renoverat hus fyra på Karlfeldtsgymnasiet för 61 miljoner.
 - Avesta industristad har byggt om lokalerna för Dalarnas försäkringsbolag, Vattenfall och bytt golv i Kopparhallen.
- Det ekonomiska läget visar ett resultat på +5 miljoner för Gamla Byn och ett litet minus för Avesta Industristad.

7. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

Ordföranden avslutar mötet.